

ONDERWERP

Vervolgstappen ecologisch onderzoek landgoederen 't Medler en de Wiersse

DATUM

17 januari 2025

VAN

[Redacted]

AAN

[Redacted]

Inleiding

Het waterschap Rijn en IJssel heeft het voornemen om bij Landgoederen 't Medler en de Wiersse werkzaamheden te verrichten aan de watergangen ter herstel van de natte natuur in en rondom de landgoederen. Voor deze werkzaamheden is een quickscan uitgevoerd. Hierin zijn eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden in beeld gebracht en zijn de benodigde vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet uitgelicht.

Na het afronden van de quickscan hebben er wijzigingen in de plannen voor de werkzaamheden plaatsgevonden. Deze memo beschrijft de benodigde onderzoeksinspanning geconcludeerd uit de quickscan, de wijziging in plannen en de nieuwe benodigde onderzoeksinspanning geconcludeerd aan de hand van de wijziging in plannen. Ook beschrijft deze memo de conclusie van de AERIUS-berekening die is uitgevoerd voor de werkzaamheden en wordt er een ecologisch advies gegeven over de conclusie van de AERIUS-berekening.

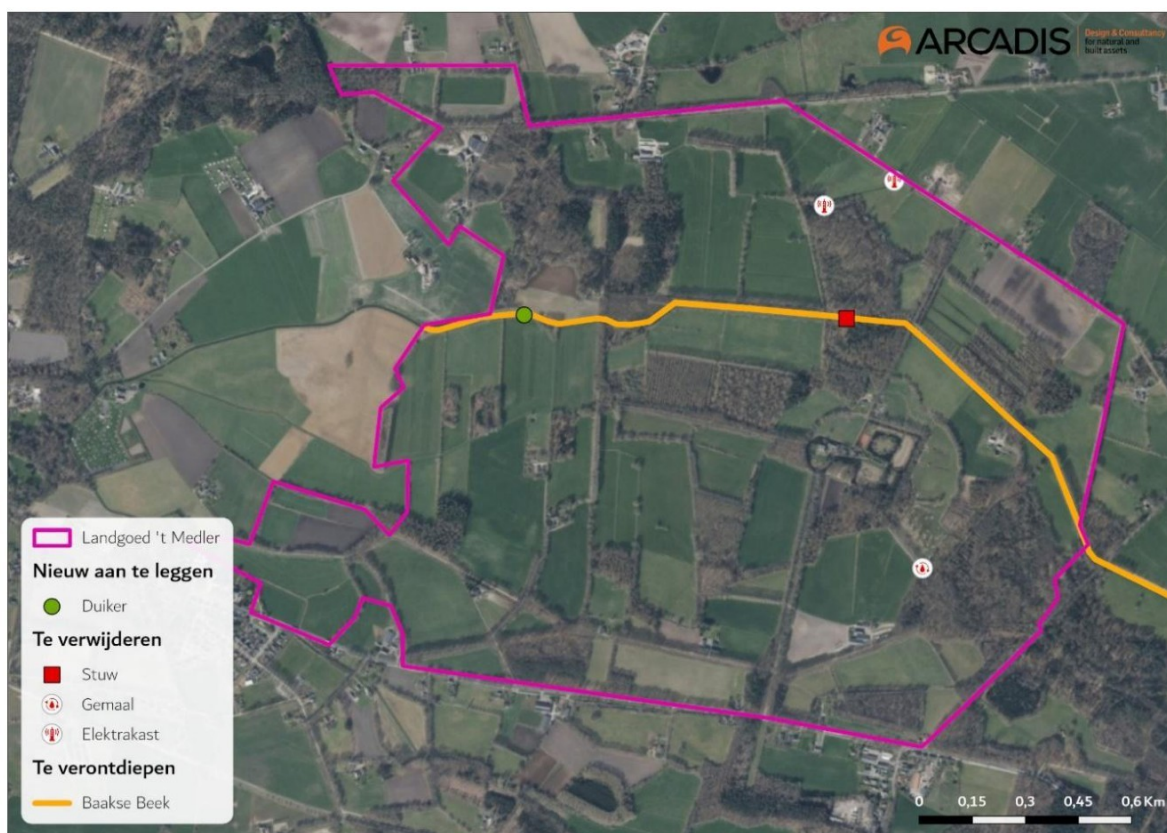
1 Quicksan

1.1 Voorgenomen werkzaamheden

De werkzaamheden bevinden zich vooral rond de Baakse beek en zijn ter bevordering van de “natte natuur” op de landgoederen. Op het landgoed 't Medler zijn de volgende werkzaamheden beoogd:

- Het verondiepen van de Baakse beek
- Het aanleggen van een duiker
- Het verwijderen van een stuw, 2 elektrakasten en een gemaal

Voor deze beoogde werkzaamheden zal er gegraven worden.

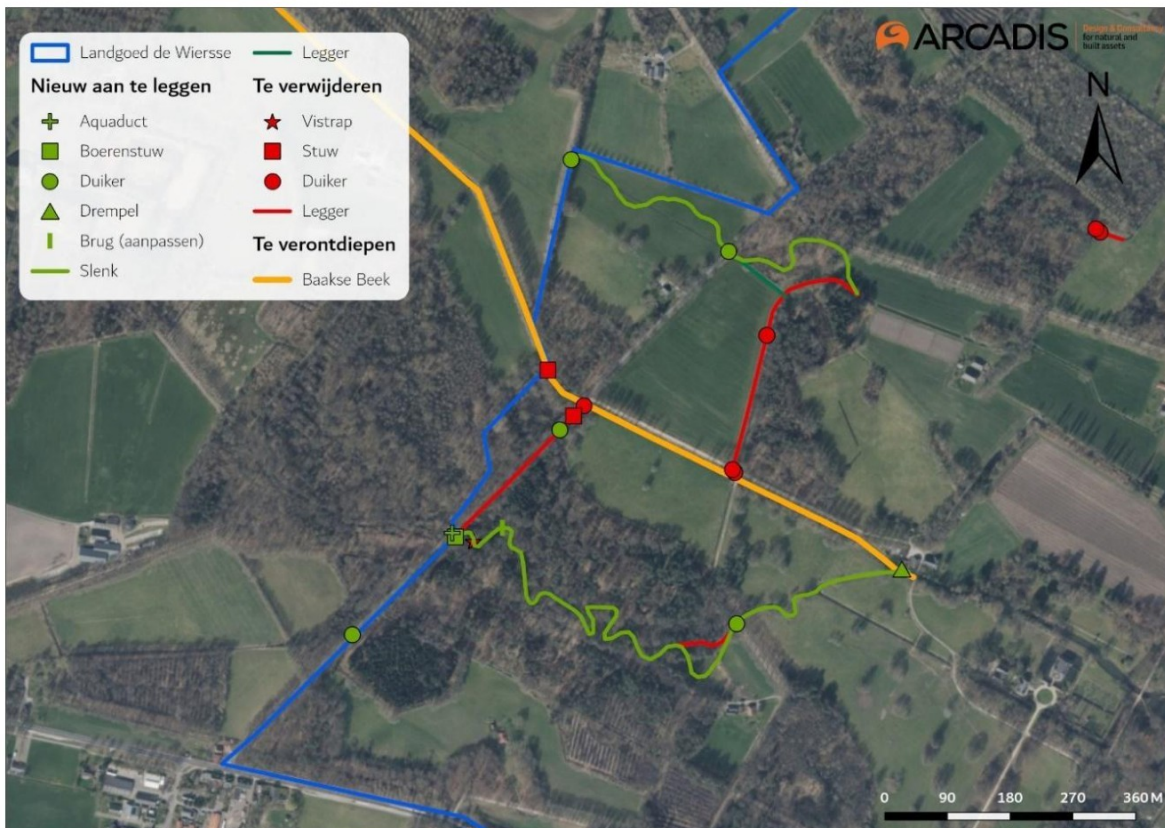

Figuur 1 Voorgenomen werkzaamheden op landgoed 't Medler.

Op het Landgoed de Wiersse zijn meerdere werkzaamheden beoogd:

- Het verondiepen van de Baakse beek.
- Het aanleggen van een aquaduct, roostergoot, duikers, een drempel, slenken en leggerwatergangen.
- Het aanpassen van een brug.
- Het verwijderen van een vistrap, stuwen en duikers;
- Het dempen en/of verondiepen van leggerwatergangen;
- Het graven van leggerwatergangen.

Voor deze werkzaamheden wordt er gegraven en gedempt.

Figuur 2 Voorgenomen werkzaamheden op landgoed de Wiersse.

Bomenkap

In de quickscan is er uitgegaan van geen bomenkap voor de beoogde werkzaamheden.

Planning

De werkzaamheden gaan jaarrond plaatsvinden met focus op april t/m september. Dit kan betekenen dat in het najaar/ de winter er met sommige werkzaamheden verlichting noodzakelijk is.

1.2 Benodigde onderzoeksinspanning

De quickscan benoemt dat als gevolg van de werkzaamheden er mogelijk negatieve effecten optreden voor algemene broedvogels, grote gele kwikstaart, vleermuizen, kleine marterachtigen, steenmarter, grote bosmuis, hazelworm, ringslang, boomkikker, poelkikker, kamsalamander, grote modderkruiper, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart.

Zorgplichtmaatregelen moeten genomen worden voor algemene broedvogels en vleermuizen (vliegroutes). Mitigerende maatregelen moeten genomen worden voor ringslang. Voor deze soorten is er dan mogelijk geen sprake van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet en hoeft er geen nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden.

Soortgericht onderzoek is benodigd voor de soorten kleine marterachtigen, steenmarter, grote bosmuis, hazelworm, boomkikker, poelkikker, kamsalamander, grote modderkruiper, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart en eventueel soorten waarbij met mitigerende maatregelen niet voldoende uitgevoerd kunnen worden en er alsnog sprake is van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet.

In Tabel 1 is per soort beschreven waarom er maatregelen genomen en/of soortgericht onderzoek uitgevoerd moet worden naar de desbetreffende soort.

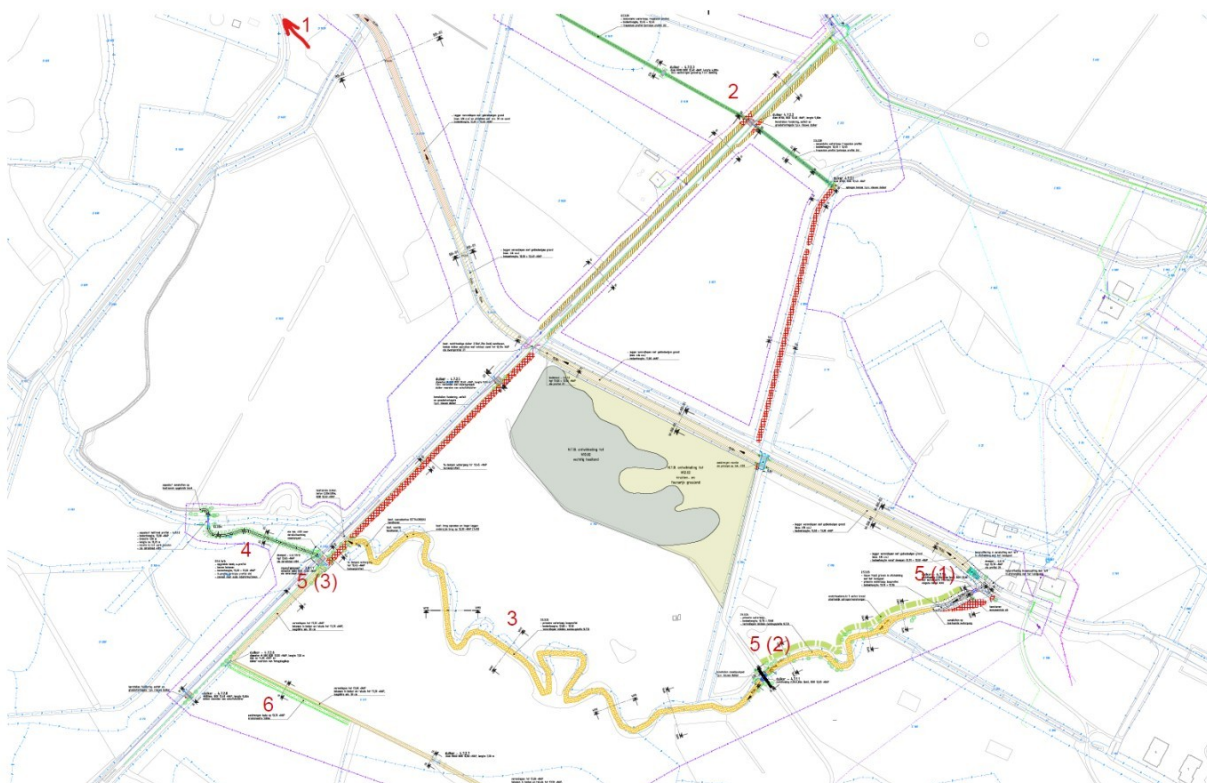
Tabel 1 Soorten waarbij maatregelen en/of soortgericht onderzoek benodigd is.

Soortgroep	Soort(en)	Reden voor onderzoek
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest		Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden (indicatief van half maart tot en met half juli) kunnen nesten van broedende vogels vernietigd worden en kunnen aanwezige jongen of broedende vogels gedood, verwond of verstoord worden.
Broedvogels met jaarrond beschermde nest	Grote gele kwikstaart	Bij werkzaamheden aan duikers en stuwen kunnen mogelijk nestplaatsen beschadigd of vernietigd worden. Ook kunnen exemplaren verwond of gedood worden.
Grondgebonden zoogdieren	Kleine marterachtigen, steenmarter, grote bosmuis	Als gevolg van de werkzaamheden met groot materieel en graafwerkzaamheden gaan mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (konijnenholen, mollennesten, muizenholen etc.), steenmarter (takkenhopen, puinhopen of oude vossenholen) en grote bosmuis verloren en worden er mogelijk dieren gedood of verwond. Er gaat geen essentieel leefgebied en/of foerageergebied verloren.
Vleermuizen	Boombewonend	Als de werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst met verlichting uitgevoerd worden kan uitstraling tot verstoring leiden van vleermuizen. Essentiële vliegroutes van boombewonende vleermuizen kunnen mogelijk onderbroken worden door verlichting. Door de verlichting kunnen ook mogelijke verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen verstoord worden.
	Gebouwbewonend	Als de werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst met verlichting uitgevoerd worden kan uitstraling tot verstoring leiden van vleermuizen. Essentiële vliegroutes van gebouwbewonende vleermuizen kunnen mogelijk onderbroken worden door verlichting.
Reptielen	Hazelworm en ringslang	Als gevolg van demp- en graafwerkzaamheden en werkzaamheden met groot materieel gaan mogelijk verblijfplaatsen van hazelworm en/of ringslang verloren en worden er mogelijk dieren gedood of verwond.
Amfibieën	Boomkikker, poelkikker en kamsalamander	Als gevolg van demp- en graafwerkzaamheden en werkzaamheden met groot materieel gaan mogelijk verblijfplaatsen van boomkikker, poelkikker en kamsalamander verloren en worden er mogelijk dieren gedood of verwond.
Vissen	Grote modderkruiper	Als gevolg van demp-, graaf- en opschoonwerkzaamheden worden mogelijk dieren gedood of verwond.
Ongewervelden	Kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart	De kleine ijsvogelvlinder is afhankelijk van kamperfoelie als waardplant en de teunisbloempijlstaart van teunisbloem, harig wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart. Het verwijderen/beschadigen van deze planten kan voortplantingsplaatsen vernietigen en exemplaren (rupsen) verwonden of doden.

2 Wijzigingen in werkzaamheden

Na het schrijven van de quickscan hebben er een aantal wijzigingen in de plannen van de werkzaamheden plaatsgevonden. Deze werkzaamheden zijn aangegeven met cijfers in Figuur 3.

1. Op bepaalde plekken komt er een onderhoudspad aan de Noordzijde van de Baakse Beek. Hiervoor worden er geen bomen gekapt.
2. Realisatie van de secundaire waterloop gebeurt door het aanpassen van het profiel.
3. De Vordense Beek in het bosgebied wordt volledig verondiept. Dat betekent het slib er wordt uitgehaald en dan 20 tot 50 centimeter zand aangebracht wordt op de bodem. Deze werkzaamheden gebeuren door bij enkele begaanbare plekken inritten te maken. Met klein materieel zal zandig materieel door de beek vervoerd worden.
4. Hier komt een opgeleide beek/aquaduct. Hierbij wordt het rabattensysteem gevolgd, waarbij de bodem plaatselijk wordt verondiept. Er zijn 2 gronddammen in het rabbat die doorbroken moeten worden. Dit zal ook gebeuren met klein materieel dat de beek volgt.
5. Er worden in totaal 5 bomen verwijderd. Het gaat om de volgende bomen:
 - a. (1): twee fruitbomen
 - b. (2): Amerikaanse eik en lariks
 - c. (3): berk
6. De afwatering van de Wiersse wordt verondiept. Duikers van de afwatering worden vervangen/geplaatst.

Figuur 3 Nieuwe voorgenomen werkzaamheden.

Daarnaast zullen er rododendrons verwijderd worden (wijziging in werkzaamheden nummer 7). Figuur 4 weergeeft de gebieden waar deze werkzaamheden plaats zullen vinden. Binnen het vak A wordt 60 are (6000m²) rododendrons verwijderd en binnen vak B 161 are (16.100m²). Deze werkzaamheden gebeuren met een kraan.

Figuur 4 Locaties met rododendrons in het projectgebied (groen omlijnd).

2.1 Nieuwe benodigde onderzoeksinspanning

De wijzigingen in werkzaamheden leiden niet tot het kunnen uitsluiten van negatieve effecten op soorten welke in de quickscan niet uitgesloten konden worden. Tabel 1 blijft daarom nog steeds van toepassing. Daarnaast is er voor sommige wijzigingen in werkzaamheden extra soortgericht onderzoek benodigd. Tabel 2 maakt inzichtelijk voor welke wijzigingen in werkzaamheden extra soortgericht benodigd is. In sommige gevallen kan soortgericht onderzoek mogelijk al uitgesloten worden met een fysieke inspectie.

Tabel 2 Extra soorten waarvoor soortgericht onderzoek benodigd is naar aanleiding van de wijzigingen in werkzaamheden.

Wijzigingen in werkzaamheden	Extra soortgericht onderzoek benodigd?	Soortgroep en soort(en)	Reden voor onderzoek	Fysieke inspectie
1.	Nee		De aanbevolen onderzoeken uit de QS op deze locatie blijven gelden.	
2.	Nee		De aanbevolen onderzoeken uit de QS op deze locatie blijven gelden.	

3.	Nee	Vissen: Grote modderkruiper	Doordat de beek verondiept wordt met zand gaat er ook tijdelijk mogelijk leefgebied van de grote modderkruiper verloren. Zandige bodems houden minder water vast dan slibrijke bodems. Hierdoor is er (tijdelijk, maar wel een behoorlijke tijd) verlies van habitat voor de grote modderkruiper.	
4.	Ja, nieuw gebied	Vissen: Grote modderkruiper	Als gevolg van demp- en graafwerkzaamheden worden mogelijk dieren gedood of verwond.	
5.	Ja	Grondgebonden zoogdieren: Boommarter, eekhoorn	Als gevolg van de kapwerkzaamheden gaan mogelijk verblijfplaatsen van boommarter en eekhoorn verloren en worden er mogelijk dieren gedood of verwond. Er gaat geen essentieel leefgebied en/of foerageergebied verloren.	X
		Vleermuizen: Boombewonend	Bij bomenkap worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd. Daarnaast, als de werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst met verlichting uitgevoerd worden kan uitstraling tot verstoring leiden van vleermuizen. Essentiele vliegroutes van boombewonende vleermuizen kunnen mogelijk onderbroken worden door verlichting. Door de verlichting kunnen ook mogelijke verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen verstoord worden.	X
		Ongewervelden: Grote vos	Het kappen van bomen (zoete kers) kan voortplantingsplaatsen vernietigen en exemplaren (rupsen) verwonden of doden.	X
6.	Ja, nieuw gebied	Vissen: Grote modderkruiper	Als gevolg van demp- en graafwerkzaamheden worden mogelijk dieren gedood of verwond.	
7.	Ja, nieuw gebied	Grondgebonden zoogdieren: Kleine marterachtigen, steenmarter, grote bosmuis	Als gevolg van het verwijderen van de rododendrons met een kraan gaan mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (konijnenholen, mollennesten, muizenholen etc.), steenmarter (takkenhopen, puinhopen of oude vossenholen) en grote bosmuis verloren en worden er mogelijk dieren gedood of verwond.	

2.2 Advies

Het advies voor onderzoeken uit de quickscan blijft het advies. Voor sommige soorten is er een uitbreiding van het onderzoeksgebied benodigd. De complete onderzoeksgebieden per soort zijn weergegeven in Bijlage A. Daarnaast zijn er, door de wijziging in werkzaamheden, een aantal soorten bijgekomen namelijk de boommarter, eekhoorn, boombewonende vleermuizen (verblijfplaatsen) en grote vos. Voor deze soorten geldt dat het soortgericht onderzoek mogelijk al uitgesloten kan worden door 1 fysieke inspectie van de bomen. Wanneer de fysieke inspectie soortgericht onderzoek niet kan uitsluiten dan moeten desbetreffende soortgerichte onderzoeken ook uitgevoerd worden.

2.3 Planning onderzoeksinspanning

2.3.1 Planning

Tabel 3 zijn de onderzoeksperioden van de benodigde onderzoeksinspanning voor de voorgenomen werkzaamheden inclusief de wijziging in werkzaamheden samengevat. De groene blokken geven de geschikte onderzoeksperiode aan. Oranje blokken geven een minder geschikte onderzoeksperiode aan maar in deze periode mag wel onderzoek gedaan worden. De witte blokken geven aan dat er in deze periode geen onderzoek gedaan kan worden. Voor de soorten met een "X" in de kolom FI geldt dat voor deze soorten mogelijk soortgericht onderzoek niet benodigd is na het uitvoeren van een fysieke inspectie van de te kappen bomen.

Tabel 3 Onderzoeksperioden van de benodigde soortgericht onderzoeken.

Soort	FI	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Boombewonende vleermuizen	X												
Boomkikker													
Boommarter	X												
Eekhoorn	X												
Grote bosmuis													
Grote modderkruiper													
Grote vos	X												
Hazelworm													
Kamsalamander													
Kleine ijsvogelvinder													
Kleine marterachtigen													
Poelkikker													
Ringslang - voortplantingsbiotoop	*!												
Ringslang - zomerbiotoop	*												
Steenmarter													
Teunisbloempijlstaart													
Grote gele kwikstaart													
X		Voor deze soorten is mogelijk soortgericht onderzoek niet benodigd na het uitvoeren van een fysieke inspectie van de te kappen bomen.											
*		Voor deze soort zijn er mitigerende maatregelen mogelijk. Wanneer deze niet uitvoerbaar zijn dan is alsnog soortgericht onderzoek benodigd.											
!		Voor voortplantingsbiotoop zijn er twee verschillende onderzoeksmethoden. Beide methoden moeten uitgevoerd worden.											
		Meest geschikte onderzoeksperiode											
		Minder geschikte onderzoeksperiode											

2.3.2 Onderzoeksinspanning

Zorgplichtmaatregelen

Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest

- Maatregel voor algemeen voorkomende broedvogels waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is:
- Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

- Aanvullend onderzoek is bij het nemen van de maatregel niet nodig.
- Omgevingsvergunning voor deze soortgroep is niet mogelijk, voorgenoemde maatregel moet genomen worden.

Vleermuizen vliegroute

Om verstoring als gevolg van verlichting te voorkomen dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Gebruik geen verlichting in de periode maart t/m november.
- Indien niet mogelijk dienen de volgende maatregelen genomen te worden:
 - Schijn niet met verlichting op bomen met boomholtes en bomenrijen/bosranden.
 - Richt verlichting zoveel mogelijk naar beneden.
 - Probeer uitstraling van verlichting naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen.

Mitigerende maatregelen

Ringslang

Mogelijk komt de ringslang voor bij de houtwallen nabij gelegen vochtige terreinen. Afhankelijk van het type en de locatie van werkzaamheden kunnen deze plekken gemeden worden of buiten de kwetsbare periodes gewerkt worden.

- De werkzaamheden aan de watergangen worden buiten de kwetsbare periode van de ringslang uitgevoerd (kwetsbare periode is de eiafzet april t/m mei en overwinteringsperiode november t/m februari).
- De werkzaamheden dienen gefaseerd uitgevoerd te worden. Dit betekent in een potentieel leefgebied langs een kort traject werken. Lengte van het traject kan op locatie vastgesteld worden, afhankelijk van de werkmethode. Het is van belang dat in het plangebied aanwezige individuen van de ringslang de mogelijkheid hebben te vluchten tijdens de werkzaamheden.

Indien dit niet mogelijk is, is soortgericht onderzoek naar de ringslang benodigd.

Soortgericht onderzoek

Enkele soorten kunnen mogelijk voorkomen in het projectgebied en negatieve effecten kunnen, zelfs met toepassing van mitigerende maatregelen, niet zondermeer worden uitgesloten. Middels soortgericht onderzoek kan bepaald worden of, en waar de desbetreffende soorten in het projectgebied voorkomen.

Boombewonende vleermuizen (verblijfplaats)

Onderzoek naar boombewonende vleermuizen wordt uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2021) van Netwerk Groene Bureaus en wordt uitgevoerd in de periode 15 mei t/m 15 juli en 15 augustus t/m 30 september. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- 4 veldbezoeken waarvan 2 in de periode 15 mei t/m 15 juli en 2 in de periode 15 augustus t/m 30 september.
- Tussen de veldbezoeken zit minimaal 10 dagen
- De veldbezoeken worden bij gunstige weersomstandigheden uitgevoerd (droog, voldoende warm, niet te veel wind)
- De veldbezoeken vinden plaats op tijden zoals genoemd in het vleermuisprotocol
- Het onderzoek moet tijdens het onderzoek voor 75% overzien worden. Dit betekent dat er met meerdere deelgebieden gewerkt moet worden.

Boomkikker

Onderzoek naar de boomkikker kan worden uitgevoerd tussen eind maart en mei naar het voortplantingsbiotoop en vanaf juli tot half September naar het zomerbiotoop. Beide biotopen moeten onderzocht worden.

- 3 bezoeken vanaf eind maart tot eind mei op zicht en kooractiviteit vanaf een half uur na zonsondergang tot middernacht met minimaal 10 of meer dagen tussen de bezoeken
- 5 bezoeken vanaf juli tot half september op zicht 's ochtends tot begin van de middag met minimaal 1 bezoek per maand en minimaal 2 bezoeken ná half augustus.

Boommarter

Onderzoek naar de boommarter kan worden uitgevoerd van juni – half november.

- Camera onderzoek van minimaal 8 weken.
- Per 0,25 hectare geschikt leefgebied 1 meetpunt. Verplaatsing na 4 weken is mogelijk om meer meetpunten in het gebied te creëren.

Eekhoorn

Onderzoek naar eekhoorn kan jaarrond worden uitgevoerd. De beste periode is het bladloze seizoen.

- 1 veldbezoek waarin gezocht wordt naar holen of nesten bij de te kappen bomen.

Grote bosmuis

Onderzoek naar de grote bosmuis kan worden uitgevoerd in het najaar.

- 10x2 inloopvallen (raai) binnen het verspreidingsgebied
- De vallen worden geplaatst maar nog niet op scherp gezet zodat de grote bosmuis kan wennen aan de aanwezigheid van de vallen.
- Na het op scherp zetten wordt drie nachten gevangen. In de vallen wordt voldoende voedsel en hooi geplaatst om de gevangen muizen niet te laten verhongeren en enige bescherming te bieden.
- Elke 8 uur worden de vallen geïnspecteerd en geleegd. Een volledig onderzoek bestaat daarmee uit 11 bezoeken.

Grote modderkruiper

Onderzoek naar de grote modderkruiper kan worden uitgevoerd tussen maart en oktober.

- 1 veldbezoek waarin eDNA samples worden genomen van de watergangen
- Indien de soort wordt vastgesteld dient nader onderzoek doormiddel van elektrovisserij uitgevoerd te worden om aantallen te bepalen. Indien de soort wordt uitgesloten doormiddel van eDNA is deze vervolgstap niet nodig.

Grote vos

Onderzoek naar grote vos kan worden uitgevoerd naar rupsen of overwinterende imago's. 1 van de twee onderzoeken is voldoende.

- 1 veldbezoek waarin gezocht wordt naar rupsen op waardbomen tussen half mei en half juni.
- 1 veldbezoek naar overwinterende imago's in oktober t/m maart.

Hazelworm

Onderzoek naar de hazelworm kan worden uitgevoerd tussen april en september.

- 6 veldbezoeken waarvan in het 1e bezoek reptielenplaten worden neergelegd. Na minimaal 14 dagen gewinning worden er 5 controles uitgevoerd met minimaal 1 week tussen de controles.

Kamsalamander

Onderzoek naar de kamsalamander kan worden uitgevoerd tussen half maart en eind juli.

- 2 rondes van 3 bezoeken met amfibiezuikers tussen half maart en eind juli waarvan de 1^e ronde in de periode half maart – half mei en de 2^e ronde in de periode half mei tot eind juli met maximaal 24 uur tussen de bezoeken en minimaal 14 dagen tussen de rondes.
- 2 bezoeken tussen half maart en eind juli op zicht óf met schepnet. Onderzoek door middel van zich moet minstens 1 x in de periode half maart tot half mei. Onderzoek met het schepnet moet minstens 1x in de periode half mei tot eind juli. Tussen de bezoeken moeten minimaal 20 dagen zitten.

Kleine ijsvogelvlinder

Onderzoek naar kleine ijsvogelvlinder kan worden uitgevoerd in juni t/m half juli.

- 3 bezoeken naar imago's van kleine ijsvogelvlinder in het onderzoeksgebied. Tussen de veldbezoeken zitten 3 dagen. Er wordt alleen gezocht tussen 10:00 en 17:00. De temperatuur moet minimaal 15 graden zijn. Het moet droog zijn en de windkracht mag niet meer dan 5 Bft zijn.

Kleine marterachtigen

Onderzoek naar kleine marterachtigen kan worden uitgevoerd tussen juni en half november

- Camera onderzoek van minimaal acht weken met per 0,25 hectare één meetpunt per te onderzoeken soort.
- Struikrovers met sardines is een bewezen methode voor de kleine marterachtigen.
- Elke 3 weken moeten de batterijen en kaartjes van de camera's verwisseld worden en het blikje sardientjes.

Poelkikker

Onderzoek naar de poelkikker kan worden uitgevoerd tussen mei en half juni naar het voortplantingsbiotoop.

- 2 bezoeken vanaf de middag naar kooractiviteit en adulten op zicht met minimaal 10 of meer dagen tussen de bezoeken.
- De weersomstandigheden moeten zijn: relatief vochtig, warme avond met weinig wind (<4 Bft).

Ringslang

Onderzoek naar de ringslang kan worden uitgevoerd tussen oktober en maart en in juni en juli voor het voortplantingsbiotoop en in april t/m september voor het zomerbiotoop. Beide biotopen moeten onderzocht worden.

- Voortplantingsbiotoop: 1 bezoek om eischalen te zoeken in potentiële broedhopen van oktober t/m maart (bij minimaal 5 graden Celsius) EN 3 bezoeken in juni en juli naar zonnende vrouwtjes bij potentiële broedhopen met 2 weken tussen de bezoeken.
- Voortplantingsbiotoop: 5 bezoeken in de periode april t/m september (waarvan de voorkeur in april – mei en augustus – september). Onderzoek met reptiel platen en route lopen bij oeverzones en structuur overgangen. 1^e ronde = platen neerleggen. Na 14 dagen gewenning moeten er 4 controles plaatsvinden. Minimaal 2 in april – mei en minimaal 1 na 31 juli. Minimaal 1 week tussen de bezoeken.

Steenmarter

Onderzoek naar steenmarter kan worden uitgevoerd van maart t/m augustus.

- Camera onderzoek van minimaal zes weken bij belangrijke structuurelementen (wissels, takkenhoop).

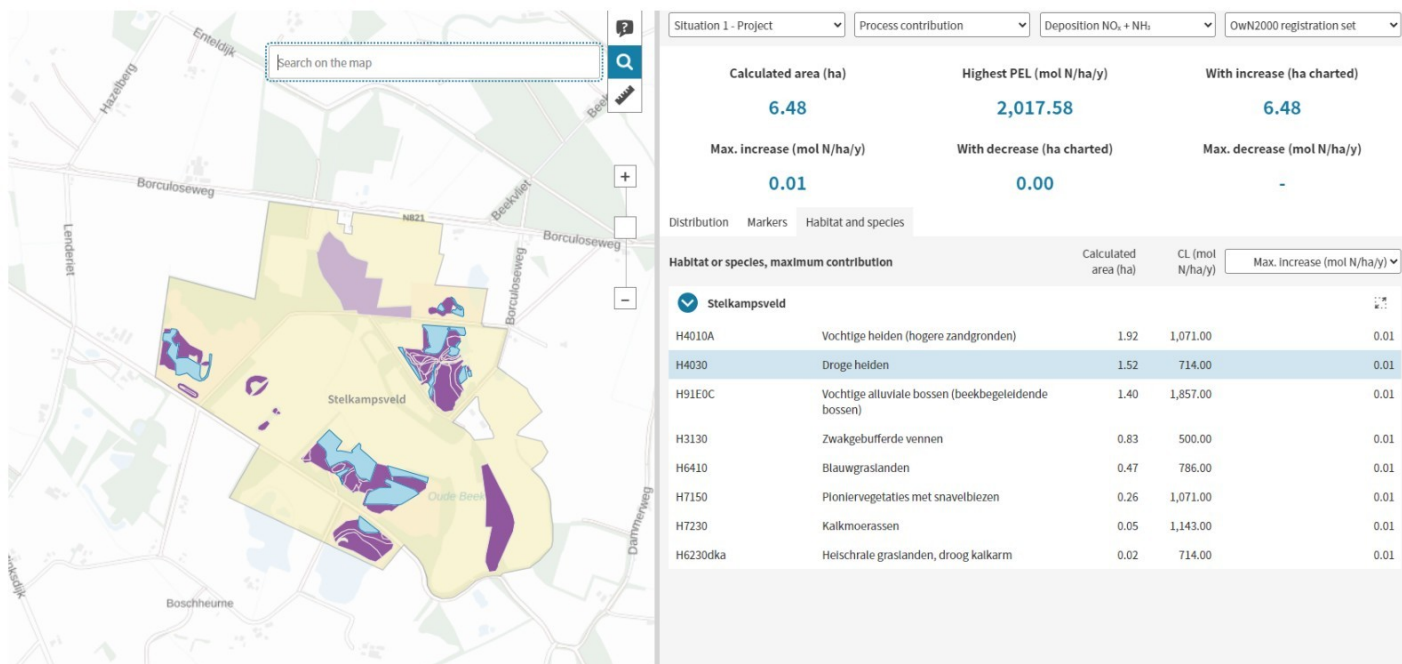
Teunisbloempijlstaart

Onderzoek naar teunisbloempijlstaart kan worden uitgevoerd in juli t/m half augustus.

- 3 bezoeken naar rupsen van teunisbloempijlstaart op waardplanten in het onderzoeksgebied. 2 bezoeken moeten plaatsvinden in juli en 1 bezoek in de eerste helft van augustus.

3 AERIUS-berekening

Uit de AERIUS-berekening is gekomen dat de maximale depositie verhoging 0,01 mol N/ha/jaar is. Figuur 5 weergeeft de habitattypen in Natura 2000-gebied Stelkampsveld waar de gevolgen van stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden optreden.

Figuur 5 Habitattypen in Natura 2000-gebied Stelkampsveld waar de gevolgen van stikstofdepositie optreden.

Tabel 4 weergeeft een overzicht van de habitattypen uit Natura 2000-gebied Stelkampsveld waar de gevolgen van stikstofdepositie optreden. De habitattypen zijn ingedeeld in of ze stikstofgevoelige habitattypen zijn of niet. Omdat alle habitattypen stikstofgevoelig zijn kan er op dit moment niet worden uitgesloten dat de stikstofdepositie geen nadelige effecten heeft op desbetreffende habitattypen.

Tabel 4 Habitattypen en bijbehorende beoordeling over stikstofgevoeligheid

Habitatype	Beschrijving	Stikstofgevoelig [ja/nee]
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	Ja
H4030	Droge heiden	Ja
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Ja
H3130	Zwakgebufferde vennen	Ja
H6410	Blauwgraslanden	Ja
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	Ja
H7230	Kalkmoerassen	Ja
H6230dka	Heischrale graslanden, droog kalkarm	Ja

3.1 Vervolgstappen

Omdat alle habitattypen, waar de gevolgen van stikstofdepositie optreden als gevolg van de werkzaamheden, stikstofgevoelig zijn kan er op dit moment niet worden uitgesloten dat de stikstofdepositie geen nadelige effecten heeft op desbetreffende habitattypen. Hieronder zijn de vervolgstappen beschreven:

1. Het uit laten voeren van een Voortoets Ecologische Beoordeling Stikstof (EBS). In deze ecologische beoordeling wordt er op "Voortoets" niveau beoordeeld of de gevolgen van de stikstofdepositie ook daadwerkelijk significante effecten hebben op de habitattypen. In de Voortoets (EBS) wordt geen rekening gehouden met maatregelen die getroffen kunnen worden om negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden zodanig te beperken dat het project geen significante gevolgen meer heeft. Als uit de Voortoets (EBS) blijkt dat er geen significante gevolgen optreden dan is er geen omgevingsvergunning voor een Natura-2000 activiteit nodig voor het aspect stikstof. De kans hierop neemt toe naarmate de stikstofneerslag klein en van korte duur is.
2. Als uit de Voortoets (EBS) blijkt dat significante gevolgen niet uitgesloten kunnen worden, dan kan toestemming worden verzocht met behulp van een Passende Beoordeling. Dit is een ecologisch onderzoek waarbij er wordt onderzocht of de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied door het project in gevaar komen. In de Passende Beoordeling mag rekening worden gehouden met de effecten van mitigerende maatregelen. Dit zijn maatregelen zoals het inzetten van externe saldering of verleasen. Daarbij is wel vereist dat de positieve effecten van deze maatregelen vast staan. Wanneer er, ondanks eventuele mitigerende maatregelen (nog steeds) sprake is van een significant negatief effect, dan kan volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) een vergunning alleen worden verleend op basis van een ADC-toets (8.74b, tweede lid, en 10.24, tweede lid, Bkl).
3. De ADC-toets is de laatste stap die doorlopen kan worden nadat uit een Passende Beoordeling naar voren is gekomen dat significante negatieve effecten op de Natura 2000 gebieden niet (volledig) uitgesloten kunnen worden. De ADC-toets heeft een streng toetsingskader dat is vastgelegd in de Omgevingswet (artikel 8.74b, tweede lid) en het Bkl (artikel 10.24, tweede lid). De 3 voorwaarden waaraan een project moet voldoen, zijn dat:
 - A:** er geen alternatieven zijn,
 - D:** sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang,
 - C:** de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Bijlage A – Onderzoeksgebieden

